

פרשת קרח

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. ציווי אחריות הכהנים והלוויים

על קדושת המקדש

ג. עשיית ציפוי למזבח מהמחתות

ו. מגפה בעם ועצירתה ע"י

הקטורת

ד. מטות הנשיאים ופריחת מטה

אהרן

ה. מחלוקת קרח ועדתו

ל. עונש קרח ועדתו

ש. חלק ממתנות הכהונה ולויה

שאלה לשולחן השבת

"ונתתם ממנו את תרומת ד' לאהרן הכהן" כתוב בגמרא (סנהדרין צ:): "אמר רבי יוחנן, מניין לתחיית המתים מן התורה? שנאמר: "ונתתם ממנו את תרומת ד' לאהרן הכהן", וכי אהרן הכהן לעולם קיים?! והלא לא נכנס לא"י שנותנים לו תרומה, אלא מלמד שעתיד לחיות, וישראל נותנים לו תרומה.

ויש לבאר עניין זה, שהרי הגמרא (גדה סא:) אומרת שמתוך לעשות את תכריכי המת משעטנז, ושרבי יוחנן מתיר אף לקוברו בהם, מפני שהוא סובר שמת הוא אדם הנעשה חופשי מן המצוות ואם כן דברי רבי יוחנן סותרים זה את זה, האם מצוות יתבטלו לעתיד לבא או לא?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

פנינים

"ויקה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי"

'נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת' (רש"י טז,א) סדר המאורעות צריך ביאור, שהרי אליצפן נתמנה לנשיא בא' באייר בשנה השנייה ליציאתם ממצרים, ובאותה שנה בט' באב היה מעשה המרגלים, ורק לאחר מכן היה מעשה קרח. מדוע אפוא המתין קרח יותר משלושה חודשים כדי לחלוק על משה ולהראות את חוסר הסכמתו? כמה תירוצים בדבר: א. לא העז קרח לפתוח פה כנגד משה שהוציא ממצרים והציל את כל בני ישראל בחטא העגל, רק לאחר שחטאו במרגלים, ונגזר עליהם ללכת במדבר ארבעים שנה ולמות שם, היו העם ממורמרים מאד. כעת, לקח קרח קבוצת ממורמרים נוספת - את הבכורים, שניטלה כהונתם וניתנה לכהנים, ויחד החלו במחלוקת. (רמב"ן) ב. קרח לא הסכים עם המינוי של משה אך ידע שמשה ממילא אינו עתיד להיכנס לארץ ישראל (שאמר לו הקב"ה: "עתה תראה אשר אעשה לפרעה" - ולא הזכיר את מלכי ארץ ישראל), ובשביל כמה ימים שייקח להם עד שייכנסו לארץ (אחד עשר יום מחורב), לא שווה לריב, עדיף לחכות שמשה ימות ואז 'לטפל' בעניינים... אך כאשר נגזר עליהם להיות עוד ארבעים שנה במדבר, ומשה כנראה יחיה בהם, לא יכל לחכות יותר ונחלק. (ר"י אייבשיץ) ג. תשובה דומה, משום שפחד קרח מעבודתו כנושא הארון מפני שהיה מכלה בהם, ועם מסע קצר עד למקום המקדש עוד הסכין להבליג, אך כעת כשעליו להמשיך בעבודתו זו עוד ארבעים שנה, כבר נקעה נפשו ופתח במרד. (ר"י אייבשיץ) ד. ידעו שהנשיאים של המדבר לא ימשיכו להיות נשיאים אף בארץ ישראל (מלבד כלב שהיה נשיא בשניהם), ועם כהונה קצרה של אליצפן הסכים קרח להתמודד אך לא עם ארבעים שנה של נשיאות. (בנין אריאל)

"כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם ד' ומדוע תתנשאו על קהל ד'"

כתב רש"י על פסוק זה: 'כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה: ומדוע תתנשאו, אם לקחת אתה מלכות, לא היה לך לברר לאחיק כהונה, לא אתם לבדכם שמעתם בסיני אנכי ד' אלקיך, כל העדה שמעו'. בדברי קורח אלו יש לבאר שני עניינים: א. מדוע כפל בדבריו ואמר: "כי כל העדה כולם קדושים" וכלל את כולם פעמיים? ב. מה החיבור והקשר בין עניין שמיעת כל העדה 'אנכי ד' אלקיך' בהר סיני לבין כך שכולם קדושים? ויש לומר: א. עניין זה שכל עם ישראל ביחד הוא זה שגורם להם להיות קדושים כמו שהיו כשחננו בהר דיני ושמעו מפי הגבורה אני ד' אלקיך ששם היו באיש אחד בלב אחד. ב. אם זכו לשמוע כולם מפי הקב"ה בכבודו ובעצמו בוודאי שהדבר מוכיח שכולם קדושים. ג. בא לומר שלא רק שכולם קדושים בכללות כמו 'רובו ככולו' אלא אפילו לא תמצא יחידים שאינם קדושים כלל. ד. במילה 'כלם' יש גימטריא עם הכולל של שני שמותיו של הקב"ה, שבכל יהודי יש שם השם. (לב שמחה) ה. גם בקדושה ישנן דרגות שונות של קדושה, וקרח רצה לחדש שכולם באותה דרגה ממש. ו. בא קרח לרבות את הערב רב בדבריו. (שמן אפרסמון) ז. כל העדה - כל אחד ואחד, כלם קדושים - מהם, קדוש הוא כל כולו מכף רגל ועד ראש. (ספרונו) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

טמונה בפרשה המתנה המושלמת

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. שני אנשים בהם נתקנא קרח (פשוט ורש"י)
- ב. שתיים ממתנות הכהונה
- ג. מתלונות בני ישראל: "הן _____ אבדנו"
- ד. השתתפו במעשה קרח
- ה. משה אמר לעדה: " _____ מסביב משכן קרח"
- ו. המילה הראשונה, בה פותחת הפרשה
- ז. הלכו אחרי משה
- ח. "לא _____ אחד מהם נשאתי"
- ט. תרומה מותרת באכילה לכל _____ בבית הכהן
- י. אביו של קרח
- כ. אהרן ובניו נצטוו לשמור את _____
- ל. השי"ת _____ לעבודתו את ה _____ מתוך בני ישראל
- מ. חמישים ומאתים איש החזיקו בידם _____
- נ. את מטותם הניח משה באהל מועד
- ס. "וכל ישראל אשר _____ נסו לקולם"
- ע. מתנות הכהונה ניתנות להם חלף (תמורת) -
- פ. שם אביו של מי שאשתו הצילתו
- צ. ממחנות החטאים עשו _____ למזבח
- ק. נכד וסבא
- ר. _____ את מחנות עדת קרח, ל _____ פחים
- ש. עונש 250 איש מקריבי הקטרת
- ת. כינוי לחזה קרבן השלמים, "חזה ה _____"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. תגובת דתן ואבירים לקריאת משה: " _____ נעלה"
- ב. בור בגת היין
- ג. כך מתרגם אונקלוס את המילה: "ויקח (קרח)"
- ד. אהרן _____ בין החיים למתים ועצר את המגפה
- ה. כך נקראת בליעת קרח ועדתו בתוך הארץ
- ו. " _____ נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה"
- ז. איזה בכור בהמה אינו נפדה?
- ח. "ברית _____ עולם הוא לפני ד'"
- ט. מילה שאמר משה לקרח, ודתן ואבירים למשה
- י. 250 האנשים היו - " _____ עדה, _____ מועד, _____ שם"
- ך. הנשיאים הביאו את מטה אהרן _____ מטותם
- ל. מצאצאיו של קרח (מדרש תנחומא ורש"י)
- ם. כך ירדו קרח ומשפחתו לתוך הארץ
- ן. יש להרים ממנו תרומה
- ס. " _____ עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל"
- ע. מילה נרדפת ל'למות'
- ף. "כי יצא ה _____ מלפני ד' החל ה _____"
- ץ. חלק מפריחת מטה אהרן
- ק. מתנות הכהונה הינם - " _____ עולם"
- ר. אסור לו לעבוד בעבודת המשכן
- ש. יצאה מלפני השי"ת
- ת. אהרן עצר באמצעותה, את השתוללות המגפה

ואלה שמות

"רז זה מסר לו מלאך המות כשעלה לרקיע, שהקטורת עוצר המגפה" (רש"י יז, יא)
 כתוב בגמרא (ב"ב טז). שהוא היצר הרע, הוא השטן והוא מלאך המות. אלו שמות נוספים יש ליצא"ר?

מן המדרש

אמר רב: און בן פלת - אשתו הצילתו, אמרה לו: "מה יצא לך מזה שתשתתף במחלוקת?! אם משה מנצח - אתה עדיין תישאר תלמידו ואם קרח מנצח - גם אז עדיין תישאר התלמיד, ולמה לך להתעסק במחלוקת?". אמר לה: "צודקת את, אך וכי מה אעשה?! כבר הייתי איתם בעצתם, ונשבעתי להם שאם יקראוני אלך עמם". אמרה לו: "יודעת אני כי כל העדה קדושים וצנועים, שב ואני כבר אציל אותך מהם". השקתה אותו יין, ושכרתו, והשכיבה אותו לנוח בתוך האהל. לאחר מכן ישבה בפתח האהל, וסתרה את שערה, והיה כל מי שהיה בא לקרוא לבעלה למחלוקת, ראה שאשתו ישובה שם כשראשה פרוע, וחזר לו לאחוריו. בין כך ובין כך, אירע המעשה וקרח כל שותפיו נבלעו באדמה. אך אשתו של קרח אמרה לו: "ראה מה משה עושה! עצמו מינה למלך, את אחיו לכהן גדול ואת בני אחיו מינה לסגני כהונה. ורק דואג להם כל העת: אם מביאים תרומה - אמר משה: תינתן לכהן. אפילו מהמעשר שלכם (הלווים) אמר שיש לתת מעשה ממנו לכהן (תרומת מעשר), ולא זו בלבד, אלא גזו הוא את כל שערכם, ומשחק בכם כאילו הייתם שוטים, ואינכם חשובים בעיניו כלל!" אמר לה: הרי גם משה עצמו גילח את כל שערו! אמרה לו: "לגדולתו כדי שכולם יעשו כדבריו ויכבדוהו, היה שווה לו לגזוז עמכם, ואמר: 'תמת נפשי עם פלשתים!' ועוד, אי תכלת שאמר לכם לשים פתיל ממנו הוא מצוה, מדוע אינו מצוה לעשות את כל הבגד תכלת? הוצא אתה בגדי תכלת, וכסה בהם את כל בני בית מדרשך!". "חכמות נשים בנתה ביתה" (משלי יד) - זו אשתו של און בן פלת, "ואיוולת בידה תהרסנה" - זו אשתו של קרח. (ע"פ סנהדרין קט:)

מילה בפרשה

**עבר כאן בהידור,
 חד שמסוכן בבירור,
 סט בגדים הוא לבש,
 וכובע במקום מגבעת חבש.**

המונח המבוקש הינו מילה
 בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
 אשר כל שורה בחידה
 רומזת להקשר שונה שלה.
 (יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
 בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגיליון הבא

שעשועי דאורייתא

"ויקה קרח"

על מי עוד בתורה כתוב 'ויקה'? (בלשון עבר)

מצאו נא בפרשה:

1. חמשה עשר שמות שונים של פרשות בתורה.
2. מילה המופיעה פעמיים ברצף. (2)
3. פסוק בו מוזכרים עשרה שמות של אנשים.
4. את שמותיהן של שתיים ממסכתות הש"ס.
5. את האות מ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה) (2 תשובות)
6. אות המופיעה פעמיים ברצף. (12 תשובות)

ושפני טמוני חול

מתי האב אוהו סדין מקופל בפדיון הבן?

"ויחזר למשה"

בדרך כלל 'ויחזר' הוא לשון של כעס, אך כאן פירש רש"י: 'נצטער עד למאד' - ויש להבין מדוע שינה. אלא, מבואר בגמרא (עירובין סה.) שאין לאדם להתפלל ביום שבו כעס, ואם כאן הכוונה ב'ויחזר' היא שמשה כעס, כיצד מיד לאחר מכן התפלל ואמר: "אל תפן אל מנחתם"? אלא חייבים לומר שמשה לא כעס ורק הצטער. (אמרי שפר)

שאלו פעם את ר' ברוך מרדכי משדליץ, אודות מהות הביטוי 'עשיר כקרח'. השיב להם, שרוב עשירי ישראל, עשירים הם רק בחייהם, לעיתים אדם מוחזק כעשיר גדול, ולאחר שהוא מת מתחוויר לפתע שלא הותיר אחריו ולא כלום, אך קרח היה היחיד שנבלע ביחד עם כל רכושו נשאר שמו קיים ועומד כגביר.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בקר וידע ד' את אשר לו ואת הקדוש יקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו"
2. "המעט מכם כי העליטנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר כי תשתרר עלינו גם השתרר"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: עיר, כהן גדול ואדם חשוב בישראל, כולם באותו השם? ישוע. (כולם מופיעים בספרים עזרא ונחמיה) **לסדר את הפרשה** - "חלב ודבש". **חידון א' ת'** - אהרן ואליצפן, בכור ביכורים, גוענו, דתן ואבירם, העלו, ויקח, זקנים, חמור, טהור, יצהר, כהונתם, לקח לוויים, מחתות, נשיאים, סביבותיהם, עבודתם, פלת, ציפוי, קרח קהת, רידדו ריקועי, שריפה, תנופה. **חידון א' ת' הפוך** - לא, יקב, ואיתפלג, עמד, בריאה, סורו, עז, מלח, המעט, נשיאי קריאי אנשי, בתור, שמואל, חיים, גורן, ותכס, לגווע, קצף נגף, ציץ, חק, זר, אש, קטורת. **שעשועי דאורייתא** - הקב"ה, למך, שם, תרח, אברהם, אליעזר, אבימלך, יעקב, עשו, יהודה, יוסף, עמרם, משה, אהרן, יתרו, אלעזר, בלק, ישראל, (פנחס: 'ויקה רמח'). 1. 1. וירא - וירא כבוד ד'. (טז, יט) 2. ויצא - ויצא משה את כל המטות. (יז, כג-כד) 3. וישלח - וישלח משה לקרא. (טז, יב) 4. וישב - וישב אהרן אל משה. (יז, טז) 5. תרומה - תרומה נתתי ללוויים. (יח, כד) 6. ויקהל - ויקהל עליהם קרח. (טז, יט) 7. אמור - אמור אל אלעזר. (יז, ב) 8. קדושים - כולם קדושים. (טז, ב) 9. במדבר - להמיתנו במדבר. (טז, יז) 10. קרח - ויקח קרח. (טז, א) 11. חקת - חקת עולם. (יח, כג) 12. דברים - כל הדברים האלה. (טז, לא) 13. מטות - שנים עשר מטות. (יז, כא) 14. נצבים - ודתן ואבירם יצאו נצבים. (טז, כז) 15. וילך - וילך אל דתן ואבירם. (טז, כה). 2. 'מטה מטה', 'הקרב הקרב'. 3. 'ויקה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן'. 4. תרומות, שקלים. 5. "והרמתם ממנו", "ונתתם ממנו". 6. בביתך, ההם, ונלוו, ניהח, חיים, ככלות, תחללו, ממחרת, הענן, ויצץ, תשתרר, תתנשא. **ואלה שמות** - רע, ערל, טמא, שונא, מכשול, אבן, צפוני. (סוכה נב.) **מילה בפרשה שלח** - עין. "התבונן בתשומת לב" - עין, "באות שאותה אוהב" - האות עין, "מצא אותה בנביעה" - מילה נרדפת לנביעה, מעין: עין, "ואף בו פעמיים נקבעה" - הקב"ה קבע בגוף האדם שני עיניים. **טמונות בפרשה** - 1. שמן - "בן יצהר" (טז, א), "חלב יצהר" (יח, יב) 2. שום וסוכר רומזים לפדיון הבן (יח, טז) 3. גיהוק - 'הקול היוצא על בליעתן' (רש"י טז, לד) 4. "ריקועי פחים" (יז, ג) 5. "ואש יצאה" (טז, לה) 6. היישוב 'גורן' - 'מן הגורן' (יח, כז) 7. 'לשיר על הדוכן' (רש"י טז, ט) 8. "חלב תירוש" (יח, יב) 9. "ויצא ציץ" (יז, כג) 10. "נצבים פתח אהליהם" (טז, כז) 11. "לא נעלה" (טז, יב, יד) 12. "ברית מלח" (יח, יט) 13. "מעשר מן המעשר" (יח, כו) 14. מחלף בן שמן - "בן יצהר" (טז, א) **טמונות בהפטר** - 1. "נחש מלך בני עמון" (יב, ב) 2. "הגילגל" (יא, יד) 3. "שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי" (יב, ג) 4. "ויתן קולות ומטר" (יב, יז) **שלחן החג - רות** - שאלנו: כתוב בגמרא שביקש דוד: 'אמות באחד בשבת', אמר לו, כבר הגיע מלכות שלמה בנך ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא. ובירושלמי (ביצה פ"ב ה"ה) כתוב שדוד המלך ע"ה נפטר בחג השבועות, ונמצא אם כן שבאותה השנה שבועות חל בשבת, וששלמה מלך בחודש סיון. ויש לברר אם כן את דברי התוס' (ר"ה ב: וג.) שמלך שלמה בניסן. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. תוס' הביאו צד זה שמלך בניסן כהוא אמנא ולא שכך אירע בפועל. 2. הוא נמשח בניסן (אחר מעשה אדוניהו) ומלך בפועל בסיון. 3. יתכן לומר שנחלקו בכך הבבלי (שמלך בניסן), והירושלמי שמלך (בסיון). 4. מלך שלמה בניסן הבא. 5. אין מלכות נוגעת בחברתה במלא נימא, אבל כאן ביקש דוד שימלך שלמה בנו אחריו עוד בחייו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

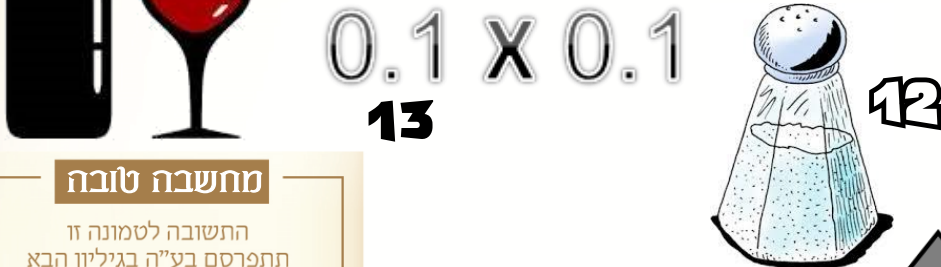
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

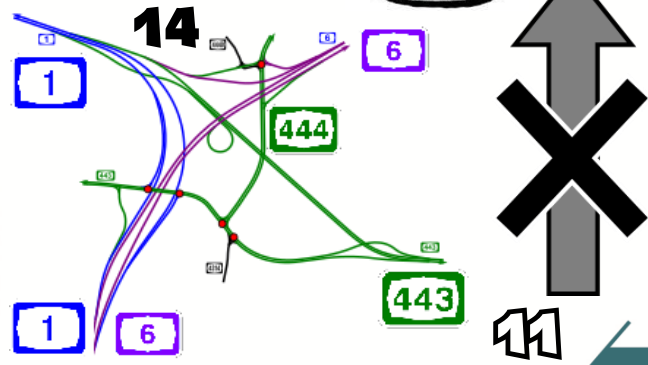
0.1 X 0.1

מחשבה טובה
התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

X

תשובה לגיליון הקודם
גן לאומי חמת - "לבא חמת" (יג,כא)

הפטרת קרח "ויאמר שמואל" (ש"א י"א י"ד - י"ב כ"ב)

טמונות בהפטרה

